

TURKEY RIGHTS MONITOR

Uitgave 237 | Datum 30 december – 5 januari

(De links naar bijbehorende bronnen zijn te vinden op de Engelstalige versie.)

WILLEKEURIGE DETENTIE EN ARRESTATIE

In de loop van de week hebben openbare aanklagers de detentie van ten minste 5 personen bevolen wegens vermeende banden met de Gülen-beweging. In oktober 2020 werd in een advies van de VN-werkgroep inzake willekeurige detentie (WGAD) gesteld dat het op grote schaal of systematisch opsluiten van personen die banden zouden hebben met de groep, kan neerkomen op misdaden tegen de menselijkheid. Solidarity with OTHERS heeft een gedetailleerde database samengesteld om de aan Gülen gelinkte massale detenties sinds een mislukte staatsgreep in juli 2016 te monitoren.

5 januari: Büşra Tuna Çankaya, een lerares godsdienstwetenschappen, veroordeeld tot 6 jaar en 10 maanden gevangenisstraf door het 2e Hoge Strafhof van Antalya omdat ze naar verluidt in een meisjesslaapzaal had verbleven die banden had met de Gülen-beweging en ByLock gebruikte, werd samen met haar gearresteerd in Edirne. De negen maanden oude zoon Bera en haar man, Yasin Çankaya, een voormalige politieagent, zijn ontslagen bij besluit van de noodtoestand.

GEDWONGEN VERDWIJNINGEN

Er is deze week geen nieuws naar buiten gekomen over Yusuf Bilge Tunç, een voormalige werknemer uit de publieke sector die tijdens de noodtoestand van 2016-2018 bij wetsdecreet uit zijn baan is ontslagen en die op 6 augustus 2019 als vermist is opgegeven. Hij is een van de laatste personen in een reeks van vermoedelijke gedwongen verdwijningen van regeringscritici sinds 2016.

VRIJHEID VAN VERGADERING EN VERENIGING

3 januari: De Turkse politie arresteert drie demonstranten tijdens een bijeenkomst in Istanbul omdat ze spandoeken hebben getoond waarin de handel met Israël wordt veroordeeld en hen wordt beschuldigd van opruiing, terwijl de spanningen over het Gaza-conflict blijven escaleren.

VRIJHEID VAN MENINGSUITING EN MEDIA

31 december: Turkse aanklagers hebben een detentiebevel uitgevaardigd tegen journalist en auteur Ahmet Nesin, die sinds 2016 in ballingschap leeft, op beschuldiging van het beledigen van president Recep Tayyip Erdoğan in een recent YouTube-programma.

2 januari: De Turkse journalist Elif Bayburt wordt berecht wegens vermeende belediging van de staat tijdens een interview over de dood van mensenrechtenactivist Aysenur Ezgi Eygi op de Westelijke Jordaanoever, waar haar gast Turkije en de VS beschuldigde van medeplichtigheid aan de vermeende Israëlische genocide tegen Palestijnen.

2 januari: De Turkse autoriteiten veroordeelden 58 journalisten tot in totaal 135 jaar gevangenisstraf, hielden er 112 vast en arresteerden 26 in 2024, met een rapport van parlementariër Zeynep Oduncu Kutevi waarin de regering werd beschuldigd van het onderdrukken van onafhankelijke journalistiek en het onderdrukken van afwijkende meningen.

ONAFHANKELIJKHEID VAN DE RECHTERLIJKE MACHT EN RECHTSSTAAT

31 december: In totaal werden 26 kort gedingen waarin de opheffing van de parlementaire immuniteit werd beoogd, ingediend bij de Grote Nationale Vergadering van Turkije (TBMM), allemaal gericht tegen leden van de oppositie en geen enkele tegen de regerende AKP.

KOERDISCHE MINDERHEID

31 december: In de Turkse provincie Kocaeli worden 10 mensen, waaronder de medevoorzitters van het district Gebze van de Partij voor Gelijkheid en Democratie van het Volk (DEM-partij), Melike Aydın en Ömer Yıldız, gearresteerd tijdens huisinvallen vanwege hun berichten op sociale media over journalisten Nazım Daştan en Cihan Bilgin, die hun leven verloren in Noord- en Oost-Syrië.

5 januari: Pro-Koerdische nieuws- en media-accounts die in Turkije worden geblokkeerd onder het voorwendsel van het beschermen van de nationale veiligheid en de openbare orde, en ontoegankelijk worden gemaakt door X, omvatten:

- Het account van Mezopotamya Agency (@MAturkce) met 264.000 volgers,
- JINNEWS Agency's account (@jinnewsturkce) met 168.000 volgers,
- Account van Yeni Yaşam Newspaper (@yeniyasamgazete) met 125.000 volgers,
- Siyasi Haber's account (@SiyasiHaberOrg) met 44.000 volgers.

ANDERE MINDERHEDEN

2 januari: Een schutter heeft op oudejaarsavond meerdere schoten gelost op de Kurtuluş Kerkenvereniging in de wijk Çekmeköy in Istanbul, waarbij hij antichristelijke opmerkingen maakte; er zijn geen gewonden gevallen.

GEVANGENISOMSTANDIGHEDEN

3 januari: In de Sincan Vrouwengevangenis in Ankara worden de sociale en culturele rechten van gevangenen beperkt onder het voorwendsel van bezuinigingsmaatregelen.

FOLTERING EN MISHANDELING

31 december: Er is gemeld dat drie vrouwelijke gevangenen die in de Ağrı Patnos-gevangenis werden vastgehouden, werden onderworpen aan marteling en mishandeling door gevangenisbewakers, en dat bewijs van het misbruik niet was gedocumenteerd in de ziekenboek van de gevangenis waar ze naartoe werden gebracht.

TRANSNATIONALE REPRESSIE

31 december: Kirgizië heeft het beheer van aan Gülen gelieerde Sapat-scholen overgedragen aan de Turkse Maarif Foundation, na de langdurige druk van Ankara om instellingen die banden hebben met de Gülen-beweging te sluiten of de controle over te nemen.

VROUWENRECHTEN

3 januari: In 2024 werden in Turkije minstens 394 vrouwen vermoord door mannen, en werden 259 vrouwen dood aangetroffen onder verdachte omstandigheden, volgens een rapport van het 'We Will Stop Femicide Platform'.